

KAKO LAHKO IZVEM, KATERE KLINIČNE RAZISKAVE SO TRENUTNO NA VOLJO?

Informacijo o kliničnih raziskavah, v katere se lahko vključite, vam bo predstavil vaš onkolog (zdravnik, ki vas vodi zaradi raka). Seznam kliničnih raziskav, ki potekajo na Onkološkem inštitutu Ljubljana, je na voljo na spletni strani inštituta:

www.onko-i.si.

KAKO SE LAHKO VKLJUČIM V KLINIČNO RAZISKAVO?

S kliničnimi raziskavami, v katere se lahko vključite, **vas bo seznanil vaš onkolog.**

Preden se odločite za sodelovanje v klinični raziskavi, vam bo zdravnik razložil namen raziskave, podrobnosti o poteku klinične raziskave, pogovorila se bosta o tem, kaj bi sodelovanje pomenilo za vas in kakšne so za vas še druge možnosti zdravljenja ali zdravstvene oskrbe.

Klinične raziskave na področju onkologije

Založnik: Onkološki inštitut Ljubljana, www.onko-i.si •

Avtorji: doc. dr. Erika Matos, dr. med., asist. Neža Gros, univ. inž. agr., asist. mag. Barbara Bonač Tuma, dr. med., prof. dr. Maja Čemažar, univ. dipl. biol. • Oblikovanje: Barbara Bogataj Kokalj • Fotografije in ilustracije: shutterstock, Freepik • Tisk: Tiskarna Koštomaj d.o.o. •

Prva izdaja • Naklada: 1000 izvodov • Leto: 2024

Proučevanje zdravja in bolezni (raka) pri ljudeh imenujemo **klinične raziskave**. Sem se uvrščajo različni raziskovalni pristopi, s katerimi iščemo vzroke za nastanek raka in proučujemo možnosti novih in boljših načinov preprečevanja, zgodnejšega odkrivanja ter učinkovitejšega in varnejšega zdravljenja raka.

ZAKAJ SO KLINIČNE RAZISKAVE POMEMBNE?

Zdravniki in znanstveniki si prizadevajo razviti nove, boljše načine obravnave raka. Skrbno načrtovane klinične raziskave so edina in najvarnejša pot za preskušanje novih oblik zdravljenja ter uvajanje kakršnih koli novih metod v obravnavo različnih bolezni, tudi raka. Omogočajo napredek, ki je podprt z dokazi. Vsi postopki, ki jih danes na področju onkologije uporabljamo pri vsakodnevnem delu, od preprečevanja do diagnostike in zdravljenja, slonijo na izsledkih kliničnih raziskav. Zato govorimo o **obravnavi, ki je podprta z dokazi**.

KAKŠNE VRSTE KLINIČNIH RAZISKAV POZNAMO?

Klinične raziskave v grobem razdelimo na opazovalne in preiskovalne, slednjim rečemo tudi klinična preskušanja.

- + V **opazovalnih kliničnih raziskavah** bolnike opazujemo in zbiramo različna opažanja, ki nam pomagajo pri razumevanju nastanka in razvoja raka ter prepoznavanju dejavnikov, ki lahko vplivajo na odziv na zdravljenje.
- + V **preiskovalnih kliničnih raziskavah (klinična preskušanja)** preverjamo, ali je nov način preprečevanja, odkrivanja ali zdravljenja tako učinkovit in varen, da ga lahko prenesemo v vsakodnevno obravnavo bolnikov.

ZAKAJ SODELOVATI V KLINIČNI RAZISKAVI? KAKŠNE SO PREDNOSTI IN SLABOSTI?

Bolniki se odločijo za sodelovanje v kliničnih raziskavah iz različnih razlogov.

Ena od prednosti sodelovanja je, da lahko v klinični raziskavi prejmejo novo, učinkovito zdravilo oz. zdravljenje, še preden je to zdravilo oz. zdravljenje vključeno v priporočila ali smernice za vsakodnevno obravnavo bolnikov. Nova oblika ali vrsta zdravljenja, to je zdravljenje v preskušanju, mora biti učinkovitejša ali varnejša od trenutno uveljavljenega načina zdravljenja ali pa mora bolnikom omogočati boljšo kakovost življenja, da lahko postane priporočeno novo standardno zdravljenje. Izsledki takšnih raziskav postavljajo temelje za spremembe smernic tako zdravljenja kot tudi celostne obravnave bolezni.

V raziskavi so navadno predvidene dodatne preiskave ali obiski zdravnika, kar je za bolnika prednost z vidika nadzora bolezni, vendar lahko tudi obremenjujejo. Rezultati številnih analiz morda ne koristijo neposredno bolniku, ki je v raziskavo vključen, vendar pa spoznanja pomembno prispevajo k razumevanju bolezni in so temelj za boljšo obravnavo bodočih bolnikov.

